

NOTAT

Dato 30. januar 2014
 Dokumentnr. 13689-14
 Sagsnr. 16120-13
 Reference Egon Boutrup

Budgetprocedure for budgetåret 2015 Samt budgetoverslagsårene 2016 - 2018

Indhold

INDLEDNING.....	2
Den teknisk/administrative fase	2
Den politiske fase	2
DET POLITISKE ARBEJDE.....	3
Fagudvalgenes rolle	3
Budgetseminarer.....	3
TIDSPLAN FOR BUDGETLÆGNINGEN I 2014	4
FORUDSÆTNINGER I BASISBUDGET.....	6
Drift	6
Særligt om budgetønsker.....	6
Anlæg.....	7
Finansiering.....	7
Lån.....	7
RAMMERNE FOR BUDGETLÆGNINGEN I 2015.....	7
Udgangspunktet for budget 2015:	7
Særligt om de eksterne udsigter for 2015.....	8
Særlige udfordringer for økonomien i 2015 – 2017 i Varde Kommune.....	8
Økonomisk råderum i 2015 – 2017 i Varde Kommune	9
ØKONOMISKE MÅLSÆTNINGER	9
PRIS- OG LØNREGULERING	10
HØRINGER – INDDRAGELSE.....	10

INDLEDNING

Budgetlægningen involverer mange aktører på tværs af den kommunale organisation. Det er derfor afgørende, at der er klare procedurer og en klar ansvarsfordeling i forbindelse med arbejdet. Nærværende budgetprocedure og tidsplan er udarbejdet for at give overblik over den samlede budgetproces.

Med udgangspunkt i seneste års budgetproces og evaluering heraf, har forvaltningen udarbejdet oplæg til budgetproces for 2015 – 2018.

Der er indarbejdet en politisk proces før sommerferien, der blandt andet indebærer at Byråd og fagudvalg får større indsigt i fagudvalgenes budgetarbejde.

Det forventes at betyde, at der fremkommer et mere politisk kendt og bearbejdet budgetmateriale til den politiske behandling mellem byrådets 1. og 2. behandling.

Hovedformålene med budgetproceduren kan opdeles i følgende 4 hovedformål:

- Budgetproceduren skal give overblik over budgetprocessen for budgetåret og overslagsårene. Budgetproceduren angiver tidsfrister og placerer ansvaret for, at de enkelte opgaver udføres i overensstemmelse med den politisk vedtagne procedure.
- Budgetproceduren skal sikre indsigt, gennemskelighed og stort informationsniveau.
- Budgetproceduren skal skabe ejerskab til budgettet.
- Budgetproceduren udgør en samlet vejledning over hvilket budgetmateriale, der skal anvendes samt hvornår og hvordan dette materiale tilvejebringes.

Budgetprocessen opdeles i 2 overordnede faser

Den teknisk/administrative fase

Forvaltningen udarbejder et basisbudget ud fra retningslinjerne i denne budgetprocedure i perioden marts 2014 - august 2014.

I basisbudgettet foretages tekniske reguleringer, som

- pris- og lønfremskrivning,
- beregning af demografi for de normtalsstyrede områder,
- konsekvenser og tidligere politiske beslutninger, herunder eventuel regulering for engangs- og flerårsbevillinger fra tidligere budgetår m.v.,
- samt øvrige tekniske ændringer.

Den politiske fase

I februar/marts måned 2014 fastlægges fasen for budgetarbejdet gennem vedtagelsen af budgetvejledningen.

I foråret starter budgetdrøftelserne i fagudvalgene indenfor de kendte økonomiske rammer i eksisterende budgetter.

I juni 2014 modtages de første meldinger på de økonomiske rammer for Varde Kommune i forlængelse af, at regeringsaftalen forventes vedtaget medio juni 2014 og præsenteres for

Byrådet på temamøde i juni måned, sammen med opfølgning på udvalgenes budgetdrøftelser i foråret.

Forud for budgetseminaret i september 2014 afholder gruppeformændene et møde, hvor eksempelvis spilleregler m.v. aftales.

I september måned afholdes budgetseminar for Byrådet, hvor budgetaftalen for 2015 og budgetoverslagsårene 2016 – 18 drøftes og forventes afsluttet.

Derudover er der indlagt et møde med gruppeformændene umiddelbart efter budgetseminaret, såfremt der ikke opnås et færdigt resultat til 2. behandlingen af budgettet.

DET POLITISKE ARBEJDE

Fagudvalgenes rolle

Fagudvalgenes rolle før sommerferien er en del af budgetforberedelsesfasen, også selv om fastsættelsen af de økonomiske rammer, afventer finansieringsgrundlaget (resultatet af økonomaftalen mellem KL og regeringen).

Fagudvalgenes budgetarbejde får således størst koncentration i perioden fra februar/marts og frem til maj/juni måned, hvor der kan foretages drøftelser af serviceniveauer, nuværende politikker og aftaler m.v. for blandt andet at skabe større overblik og ejerskab.

Der er således tid til i fagudvalgene til drøftelse og bearbejdning af budgettet og herunder lejlighed til at drøfte eventuelle forslag til prioriteringer indenfor eget udvalgsområde.

Det betyder også, at fagudvalgene får lejlighed til i foråret at vurdere, om der er styrings- og/eller udviklingsmæssige forhold (økonomiske såvel som faglige), der med fordel kan drøftes politisk i foråret.

Samtidig med fagudvalgenes løbende drøftelser omkring det indholdsmæssige, skal fagudvalgene, som hidtil, løbende foretage nødvendige tilpasninger/omstillinger af fagudvalgenes aktiviteter, inden for rammerne af det oprindelige budget.

Budgetseminarer

- **Informationsseminar ultimo juni 2014**
 - Opsamling af fagudvalgenes budgetdrøftelser
 - Orientering om økonomaftalen mellem KL og regeringen
 - Orientering om basisbudget 2015 – 2018
- **Budgetseminar 4. og 5. september 2014**
 - Basisbudget 2015 – 2018 – godkendelse af ændringer siden 1. behandling.

- Byrådets prioriteringsdebat

TIDSPLAN FOR BUDGETLÆGNINGEN I 2014

Der er udarbejdet en tidsplan for budgetprocessen. Tidsplanen er udtryk for den proces, der er ønskværdig dels set fra forvaltningens side og dels medvirkende til, at den demokratiske proces med tilhørende høringer og medinddragelse af brugere, borgere og medarbejdere kan forløbe tilfredsstillende.

Der er tale om en tidsmæssig stram proces omkring høringsfaser, grundet de lovgivningsmæssige rammer for den politiske behandling af budgettet med 2 behandlinger indenfor relativ kort tid.

Tidsplan for budgetlægningen i 2014 vedr. budget 2015 – 2018

Emne:	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.
Økonomiudvalget godkender budgetprocessen	26.								
Dialogmøder mellem udvalgene, Ældreåd, Handicapråd, Ungeråd, Integrationsråd, Udviklingsrådene m.fl.					18.				
Dialogmøder mellem udvalgene og skoler, institutioner m.fl.					18.				
Frist for udvalgenes behandling af nye ønsker til drift og anlæg samt tekniske ændringer					18.				
Byrådet orienteres om fagudvalgenes budgetdrøftelser, økonomiaftalen mellem Regeringen og KL samt basisbudgettet med tekniske ændringer					Uge 26				
Økonomiudvalget indstiller budgettet til 1. behandling i Byrådet							20.		
1. behandling af budgetforslag 2015 og budgetoverslagsårene 2016 – 2018 i Byrådet							26.		
Gruppeformandsmøde med drøftelse af spilleregler for afvikling af budgetseminar								Uge 36	
Budgetseminar for Byrådet – aftale om næste års budget								4. - 5.	
Gruppeformandsmøde med henblik på indgåelse af budgetforlig for 2015 og budgetoverslagsårene 2016-2018								Uge 37	
Frist for indsendelse af ændringsforsalg								22.	
2. behandling og vedtagelse af budget 2015 og overslagsårene 2016-2018 i Byrådet									7.
Politiske beslutninger	Deadline	Politiske møder							

FORUDSÆTNINGER I BASISBUDGET.

Med udgangspunkt i målet om et færdigt basisbudget til budgetseminaret i september måned er der opstillet følgende retningslinjer.

Drift

Til den politiske behandling udarbejdes et basisbudget med udgangspunkt i de politisk vedtagne rammer for budgetlægningen, blandt andet omfattende:

- Basisbudgettet (rammerne) dannes ud fra **oprindeligt budget 2014**.
- Konkrete politiske beslutninger fra Byråd og Økonomiudvalg med konsekvens for budget 2015 – 2018 indarbejdes i basisbudgettet med såvel positive som negative konsekvenser (inklusive eventuelle korrektioner for tidsbegrænsede bevillinger).
- Der indarbejdes desuden ændringer i form af KL's skøn over pris- og lønudviklingen.
- Korrektion for lovændringer besluttet på baggrund af udvalgenes gennemgang af lov- og cirkulæreprogrammet (DUT). Der laves særlig oversigt over de indarbejdede DUT-sager til orientering.
- Tilretning af rammebevillinger til de decentrale institutioner, blandt andet som følge af ressourcefordelingsmodeller m.v.

For de lovbundne/konjunkturafhængige områder (bistandsydelse, sikringsydelse, flygtninge og beskæftigelse m.v.) udarbejdes basisbudgettet på baggrund af niveauet i budget 2014, dog således, at de områder, der er omfattet af budgetgarantien, vurderes i forhold til Varde Kommunes andel af landsudviklingen ud fra KL's beregnede skøn over udviklingen jævnfør regeringsaftalen.

Når de ovenfor nævnte ændringer/korrektionen er foretaget foreligger budgetforslaget til Byrådets 1. behandling. Der er alene foretaget ændringer af teknisk karakter – og som **ikke** medfører at Varde Kommunes serviceniveau ændres.

De tekniske ændringer til budgetforslag 2015 gennemgås af økonomiafdelingen og Direktionen i maj måned, således der sikres en ens behandling i de stående udvalg.

Særligt om budgetønsker

Da de økonomiske rammer i budgetlægningen vurderes at være yderst begrænsede, forudsættes det som udgangspunkt, at eventuelle budgetønsker holdes inden for de enkelte udvalgs rammer. Eventuelle ønsker indgår, som udgangspunkt, i de politiske drøftelser i fagudvalgene indenfor de eksisterende rammer.

Anlæg

Der foreligger et godkendt anlægsprogram for perioden 2014 – 2017 – og i det omfang at disse anlægsaktiviteter ikke er igangsat har udvalgene mulighed for at stille forslag om tidsforskydning vedrørende anlægsprojekter og/eller stille forslag om at udskifte nuværende projekter med nye anlægsprojekter.

Byrådet behandler forslag til anlægsbudget for 2015 – 2018 på budgetseminaret.

Finansiering

Udgangspunktet for basisbudgettet vil være regeringens udmelding om statsgaranteret udskrivningsgrundlag.

Lån

I basisbudget forudsættes der en låneoptagelse i 2015 – 18 i henhold til lånebekendtgørelsens bestemmelser. Dette betyder, at der budgetteres med en låneoptagelse svarende til Varde Kommunes beregnede låneramme.

RAMMERNE FOR BUDGETLÆGNINGEN I 2015

Udgangspunktet for budget 2015:

Budgetgrundlaget for budget 2015 er det vedtagne budget for 2014-2017, se nedenfor

Hovedoversigt for perioden 2014-2017

Beløb i mio. kr.	2014	2015	2016	2017
Indtægter i alt	-2.921	-2.949	-2.982	-3.025
Driftsudgifter (netto)	2.802	2.846	2.886	2.930
Nettorenter	15	17	18	18
Driftsresultat (overskud = -)	-105	-86	-78	-77
Anlægsudgifter netto	104	140	82	73
Nye lån og afdrag	-4	7	9	12
Kasseforbrug(+), konsolidering(-)	-5	60	13	8
Likviditet iht. kassekreditreglen ultimo året (+ = positiv beholdning)	181	121	108	100

(- = indtægter, + = udgifter)

Særligt om de eksterne udsigter for 2015

I arbejdet med budgettet for 2015-18 vil der være en række udfordringer, der er mere eller mindre nye i forhold til tidligere års budgetarbejde. I behandlingen og prioriteringen vil der være en række udefrakommende vilkår, som kan påvirke budgetgrundlaget i Varde Kommune.

Signalerne omkring dansk økonomi forventes fortsat at være relativt dystre i 2015 i forhold til den kommunale økonomi. Det må således forventes, at der også i 2015 vil blive ført en stram finanspolitik, som alt andet lige, og i bedste fald vurderes at betyde nulvækst i de kommunale budgetter, samtidig med at der vil være et demografisk pres på særlige områder.

Det forventes således, i lighed med de seneste år, at kommunerne vil være underlagt en meget stram økonomisk politik med stigende krav til prioritering og effektivisering og en begrænsning i de kommunale indtægtsmuligheder.

Også i 2014 vil KL sætte fokus på en tæt medlemskontakt på det økonomiske område. Der er udarbejdet en procesplan for budget- og regnskabsarbejdet i 2014. Procesplanen indeholder blandt andet regionale møder med økonomiudvalgsmedlemmer i april 2014, hvor forventninger og krav til økonomiforhandlingerne vil blive drøftet, samt en række borgmestermøder med dialog om såvel budget 2015, samt forventninger til regnskab 2014.

Særlige udfordringer for økonomien i 2015 – 2017 i Varde Kommune

I nærværende er kun medtaget de væsentligste forhold, hvor der eksempelvis er sket ændringer i forudsætninger siden seneste budgetvedtagelse.

- Regnskab 2013 – resultatet
 - Det foreløbige regnskab for 2013 vurderes på nuværende tidspunkt at blive lidt bedre end skønnet forud for budgetvedtagelsen for 2014 – Et skøn er ca. 10 mio.kr., som Varde Kommunes likviditet forbedres med.
- Skatteindtægter
 - De seneste opgørelser at udskrivningsgrundlaget for 2012 viser, at Varde Kommune har en højere stigning fra 2011 til 2012 end landsgennemsnittet - det vil alt andet lige betyde et godt udgangspunkt for fastsættelsen af statsgarantien i 2015
- Befolkningsudviklingen
 - I 2013 har Varde Kommune oplevet en fremgang på + 4 borgere – men Varde Kommune vil fortsat blive udfordret på at fastholde nuværende antal borgere
- Anlægspuljen
 - Forudsætningen i Varde Kommunes budget for 2015 er, at der i regeringsaftalen for 2015 indgår en finansieret anlægspulje på ca. 18 mia. kr. - Finansministeren tilkendegav på Kommunal Økonomisk Forum primo januar, at kommunerne må forvente, at rammerne for anlægsgudgifter vil blive reduceret i 2015, hvilket medfører en reduktion i det kommunale bloktilskud fra staten

- Gennemførelse af store reformer på skoleområdet, kontanthjælpsområdet og beskæftigelsesområdet vil få stor betydning for kommunernes budgetter
- Skolereformen – særtilskud
 - I forbindelse med vedtagelsen af skolereformen blev der samtidig tilført kommuner økonomisk kompensation (3-års perioden). Kompensationen blev tildelt via centralt aftalte parametre, hvor blandt andet Varde Kommune fik en pæn andel. En del kommuner følte sig underkompenseret og har derfor rejst sagen med henblik på ændret tildeling de næste år.

Økonomisk råderum i 2015 – 2017 i Varde Kommune

Det vurderes nødvendig med et vist råderum, som kan og skal fungere som en nødvendig finansiel buffer, samt være med til at sikre Byrådet et vist rum til udvikling, omprioriteringer, i en situation, hvor der må forventes meget snævre økonomiske rammer for den kommunale opgavevaretagelse.

I det godkendte budget for 2014-2017 er der indarbejdet beløb vedrørende effektiviseringer/moderniseringer/digitaliseringer med et årligt beløb på 4 mio.kr.

Det økonomiske råderum for budgetperioden er med det vedtagne drifts- og anlægsprogram udfyldt bortset fra et samlet restbeløb på 6,1 mio.kr. Derudover er der i de enkelte budgetår indarbejdet 5 mio.kr. til uforudsete udgifter.

Økonomiudvalget skal i slutningen af juni måned 2014, når økonomiaftalen mellem KL og regeringen og den økonomiske udvikling første halvdel af 2014 er kendt, drøfte behovet for ønsker til eventuelt yderligere økonomisk råderum.

ØKONOMISKE MÅLSÆTNINGER

Fra centralt hold er det besluttet, at kommunerne senest ved budgetvedtagelsen skal have vedtaget økonomiske målsætninger for budgetperioden.

De økonomiske målsætninger omfatter mål for:

- Gennemsnitlig kassebeholdning
- Langfristet gæld
- Størrelsen for opkrævning af skatter
- Det ordinære driftsresultat
- Anlægsudgiftsniveau

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2014 og budgetoverslagsårene 2015-17 besluttede byrådet, at den gennemsnitlige kassebeholdning skulle udgøre mindst 100 mio.kr. ved udgangen af 2017.

Det foreslås, at målsætningerne for budgetperioden 2015 – 2018 fastsættes på byrådets seminar i september måned 2014.

PRIS- OG LØNREGULERING

Ved pris- og lønfremskrivning af budgettet for 2014 til 2015 anvendes KL's skøn over den forventede stigning. Budgettet for 2015 pris- og lønfremskrives i august måned forud for Byrådets 1. behandling. Indtil dette tidspunkt arbejdes i 2014-priser.

HØRINGER – INDDRAGELSE

Der ønskes så stor åbenhed om budgetfasen, som muligt. Høringen af budgettet er placeret mellem 1. og 2. behandling af budgettet, da det forventes, at der på dette tidspunkt indholdsmæssigt er et grundlag for de høringsberettigede.

Derudover er der en række andre former for inddragelse af brugere m.v. i form af blandt andet:

- Afholdelse af dialogmøder med institutioner, forældrebestyrelser, skolebestyrelser, interesseorganisationer m.v.
- Dialogmøde mellem Økonomiudvalg og HovedMED

